

Fortsatt låg aktivitet

Återhämtningen upp från lågkonjunkturen går fortsatt trögt för flertalet företag. Kapacitetsutnyttjandet är sammantaget oförändrat lågt och efterfrågan på produktionsrelaterad personal avtar något. Skillnaderna i ordringång mellan olika marknader och branscher tilltar.

Många leverantörer påverkas negativt av en svag hemmamarknad och ordervolymer minskar något för leverantörer sammantaget. Utvecklingen för leverantörer är i sig en god indikator på att aktiviteten är fortsatt begränsad i industrin.

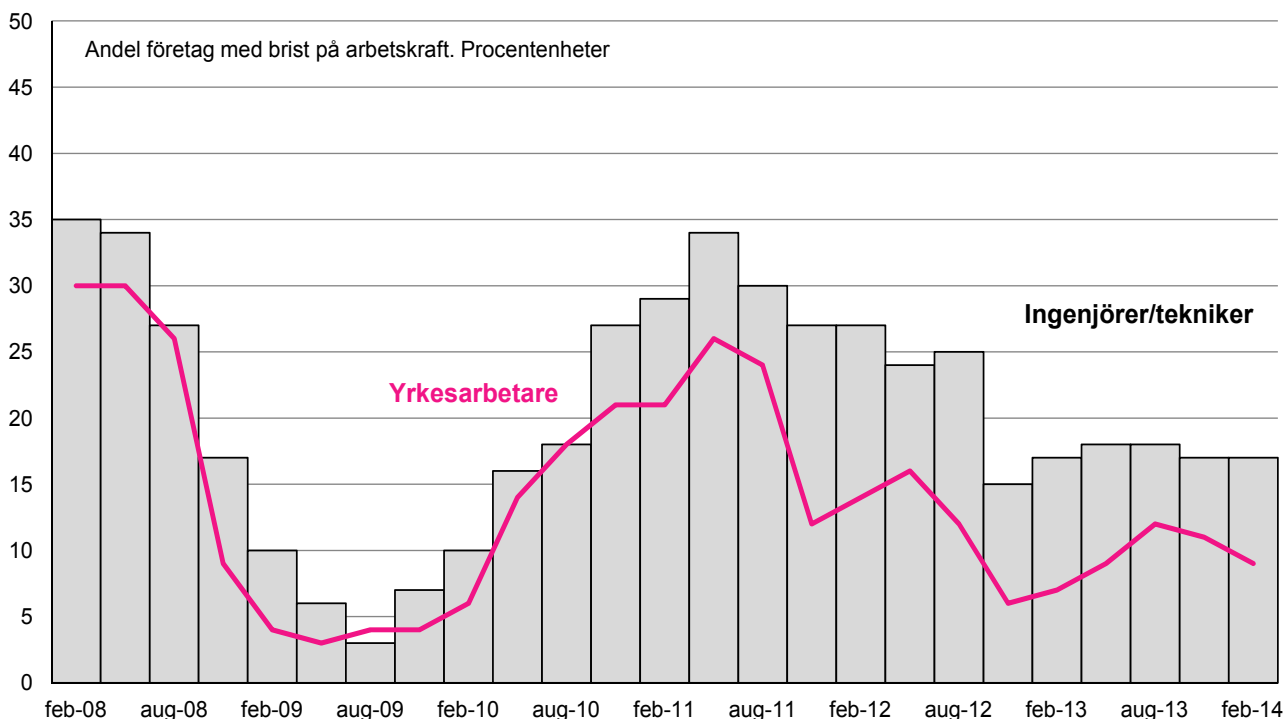
Orderingången på export förbättras samtidigt som den bromsar upp på hemmamarknaden. Orderläget är tack vare exporten sammantaget starkare under årets första kvartal.

För bil- och transportmedelsindustrin har orderingången på export tagit ny fart medan hemmamarknaden dämpas. Det omvända gäller för Sveriges enskilt största exportbransch maskinindustrin där ordervolymer minskar på export, men ökar något här hemma. De två största branscherna går således i olika takt. Bilindustrin drar och den ännu mer investeringsberoende maskinindustrin släpar efter.

En låg, och för yrkesarbetare fortsatt något minskad, efterfrågan på personal och ett oförändrat kapacitetsutnyttjande visar att återhämtningen i konjunkturen går fortsatt trögt.

” Mindre ökning av ordringången, exporten bättre än hemmamarknaden.

Lägre efterfrågan på yrkesarbetare

Källa: Teknikföretagens konjunkturbarometer

	Sverige	↗	-	↘	=	Export	↗	-	↘	=
▶ Metallvaruföretag										
nov-13	49%	30	58	12	18	51%	33	55	11	22
feb-14		22	64	14	8		48	43	9	40
▶ Varav metallbearbetning										
nov-13	67%	43	33	24	19	33%	41	50	9	32
feb-14		39	49	12	28		24	64	12	12
▶ Maskinindustri										
nov-13	18%	12	71	17	-5	82%	26	63	11	15
feb-14		17	73	10	7		11	70	19	-8
▶ Leverantörer till maskinindustri										
nov-13	37%	31	44	25	6	63%	33	59	8	25
feb-14		23	58	19	4		38	53	9	29
▶ Leverantörer till tele- och elektroindustri										
nov-13	49%	31	54	15	16	51%	26	53	21	5
feb-14		25	53	22	3		19	59	22	-3
▶ Instrumentindustri										
nov-13	8%	23	68	10	13	92%	10	42	47	-37
feb-14		32	51	17	15		41	15	44	-3
▶ Bil- och transportmedelsindustri										
nov-13	18%	42	39	19	23	82%	54	6	40	14
feb-14		40	27	33	7		64	31	5	59
▶ Leverantörer till bilindustri										
nov-13	39%	49	32	19	30	61%	50	38	12	38
feb-14		19	41	40	-21		17	69	14	3
▶ Leverantörer till bygg och anläggning										
nov-13	30%	16	74	10	6	70%	14	77	9	4
feb-14		18	72	10	8		5	51	43	-38
▶ 0-74 anställda										
nov-13	55%	42	40	18	24	45%	39	41	20	19
feb-14		35	48	17	19		39	45	16	23
▶ 75-150 anställda										
nov-13	49%	31	58	11	20	51%	27	69	4	22
feb-14		29	58	13	17		23	64	13	9
▶ 151-500 anställda										
nov-13	41%	24	71	5	20	59%	31	59	10	21
feb-14		24	73	4	20		39	53	8	31
▶ 501- anställda										
nov-13	15%	32	48	20	12	85%	45	35	20	25
feb-14		26	48	26	0		47	41	12	35
Teknikföretag totalt										
nov-13	22%	32	55	13	18	78%	41	41	18	24
feb-14		27	52	22	5		45	43	12	33
Teknikföretag leverantörer totalt										
nov-13	35%	32	53	15	17	65%	26	65	9	17
feb-14		21	53	29	-5		18	60	22	-4

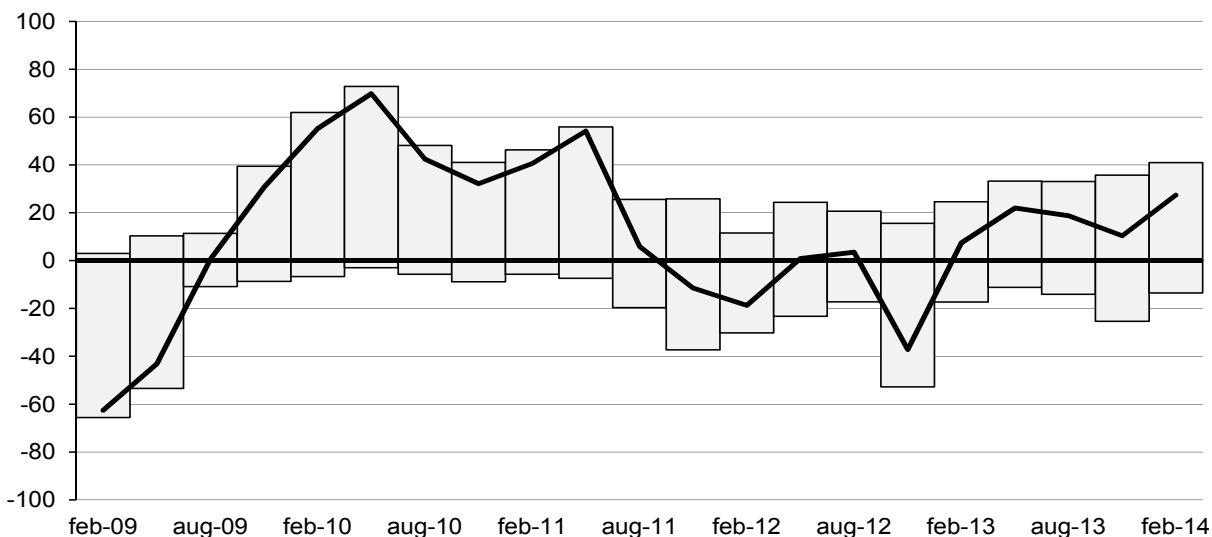
► FLER EXPORTORDER MEN MER DÄMPAD HEMMAMARKNAD

Orderingången på export är sammantaget fortsatt stigande, men är koncentrerad till bil- och transportmedelindustri samt metallvaruindustrin. Åt andra hållet slår minskade exportorder för maskinindustrin. Någon mer påtagligt bättre investeringskonjunktur internationellt verkar dröja.

På hemmamarknaden bromsar därtill orderingången upp. Här rapporterar såväl bil- och transportmedelsindustri som metallvaruföretag en dämpad eller direkt minskad ordervolym. Maskinindustrin anger å andra sidan något ökade hemmaorder och det efter hela tio kvartal av minskade orderingång. Sammantaget utvecklas orderläget för teknikföretag bättre på export än på hemmamarknaden. För många leverantörsföretag är det främst den svaga hemmamarknaden som medverkar till att ordervolymer sammantaget minskar något.

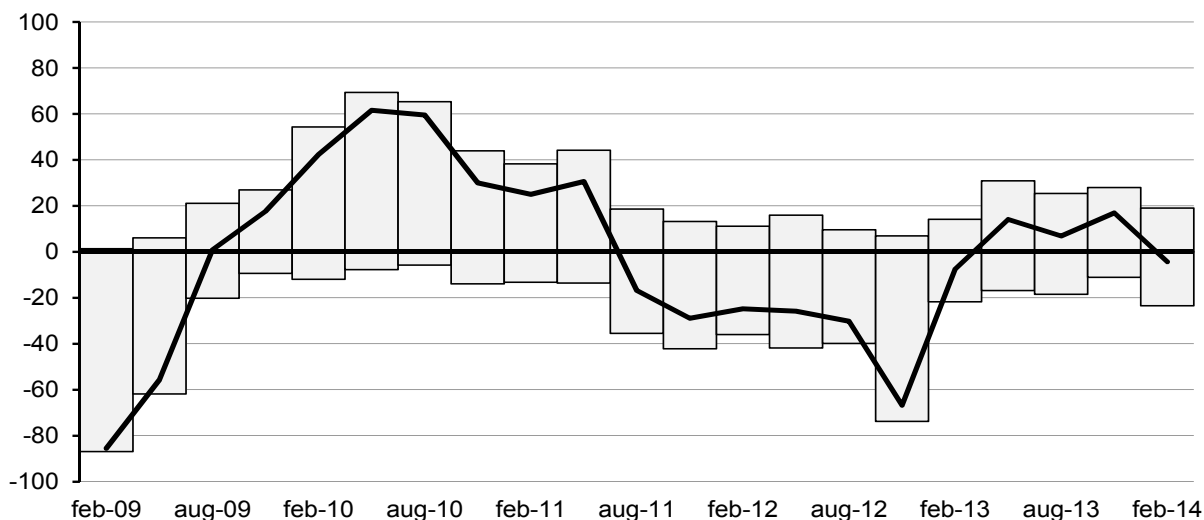
” Exporten bättre än hemmamarknaden. Svag hemmamarknad dämpar orderingången för underleverantörer.

Ordertillväxten ökar för teknikföretag sammantaget...

Andel teknikföretag (viktat med storleken på försäljningen) som anger att orderingången det senaste kvartalet ökat (+) respektive minskat (-) jämfört med föregående kvartal. Kurvan visar skillnaden netto (ökat - minskat). Källa: Teknikföretagens kvartalsvisa konjunkturbarometer.

...men ordervolymer minskar något för underleverantörer

Andel leverantörer (viktat med storleken på försäljningen) som anger att orderingången det senaste kvartalet ökat (+) respektive minskat (-) jämfört med föregående kvartal. Kurvan visar skillnaden netto (ökat-minskat). Källa: Teknikföretagens kvartalsvisa konjunkturbarometer.

► BIL- OCH TRANSPORTMEDELSINDUSTRIN

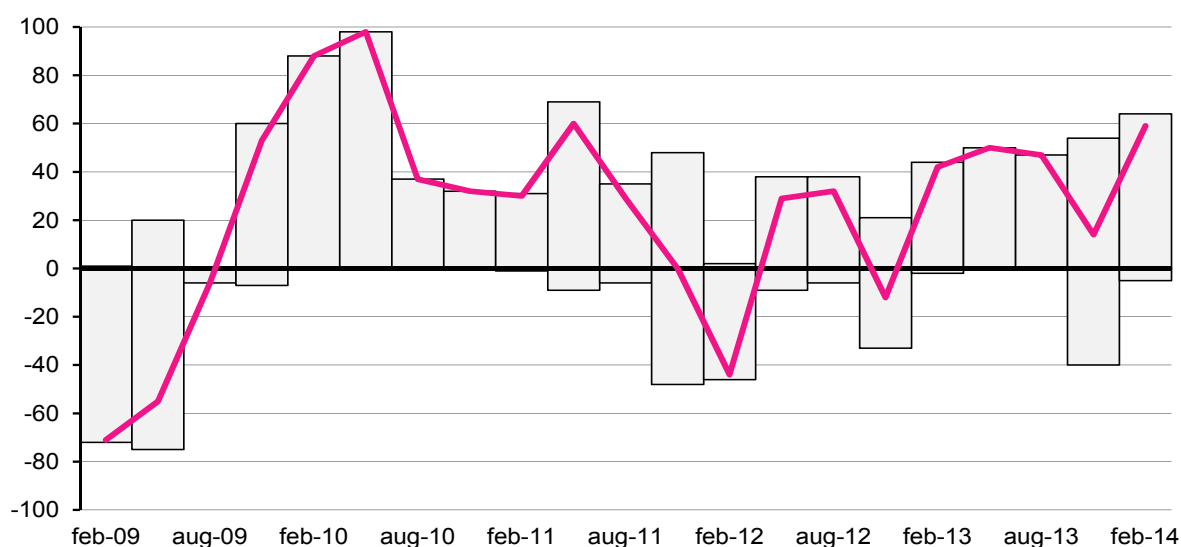
Orderingången i bil- transportmedelsindustrin har återtagit en hög ökningstakt. Det är efterfrågan från exportmarknaden som återigen förbättrats. Flertalet företag redovisar nu ökade ordervolymer på export.

Orderingången från hemmamarknaden har däremot dämpats men växer fortfarande.

Trots att orderingången sammantaget förbättrats är företagen inte nöjda med orderstocken. Betydligt färre företag än tidigare anser nu orderstocken som stor. Teknikföretagens konjunkturindex för transportmedelsindustrin har försämrats vilket indikerar att produktionsnivån nu faller tillbaka något. Sådana planer har för övrigt en del tillverkare redan aviserat.

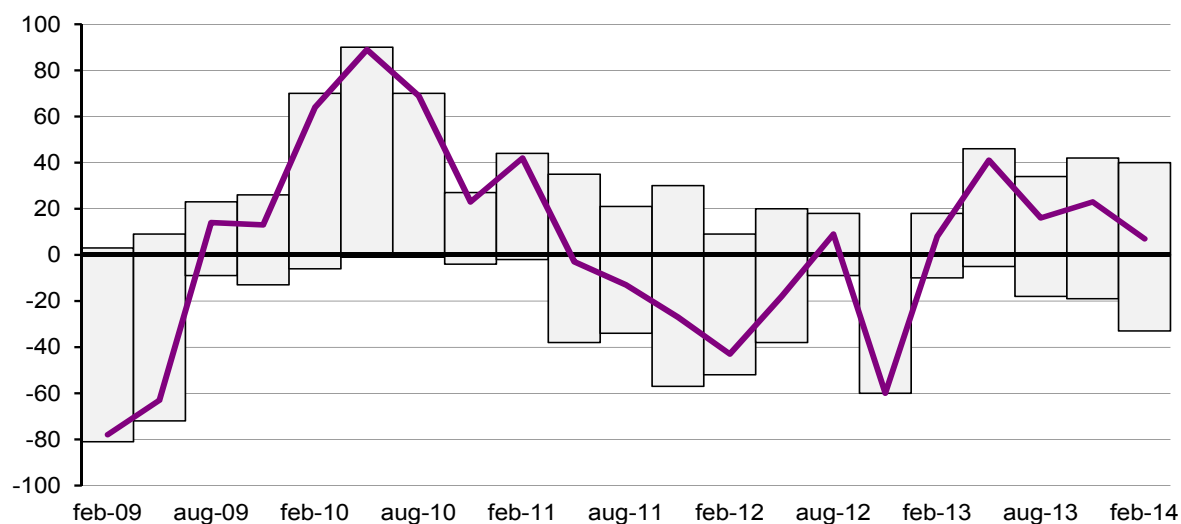
” Starkare export. Mer dämpat här hemma.

Ordertillväxten i bil- och transportmedelsindustrins tar ny fart...

Andel bil- och övriga transportmedelsföretag (viktat med storleken på exportförsäljningen) som anger att orderingången från exportmarknaden ökat (+) respektive minskat (-) det senaste kvartalet jämfört med föregående kvartal. Kurvan visar skillnaden netto (ökat - minskat). Källa: Teknikföretagens kvartalsvisa konjunkturbarometer.

...men fortsatt dämpat på hemmamarknaden

Andel bil- och övriga transportmedelsföretag (viktat med storleken på hemmamarknadsförsäljningen) som anger att orderingången från hemmamarknaden ökat (+) respektive minskat (-) det senaste kvartalet jämfört med föregående kvartal. Kurvan visar skillnaden netto (ökat - minskat). Källa: Teknikföretagens kvartalsvisa konjunkturbarometer.

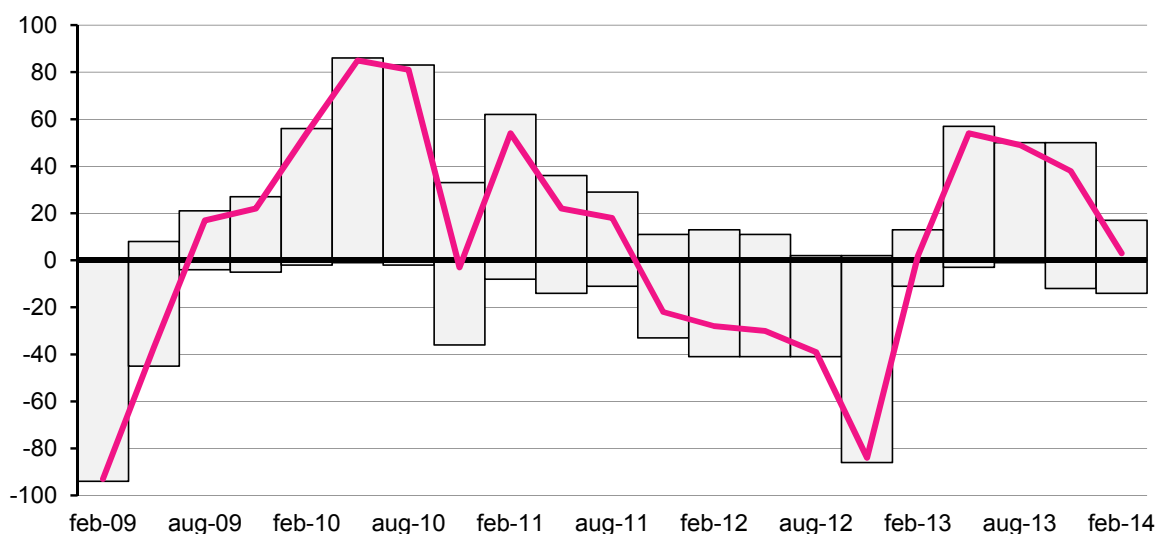
► LEVERANTÖRER TILL BILINDUSTRIN

Ordertillväxten för leverantörer till bilindustrin dämpades successivt under loppet av fjolåret. Efterfrågan har i inledningen av 2014 försämrats ytterligare. Här är det framförallt beroende på en sämre efterfrågan från hemmamarknaden där orderingen nu minskar. På exportmarknaden är situationen något bättre. Här är det en påtaglig inbromsning men ordervolymer är mer i nivå med fjärde kvartalet i fjol.

Orderstockarna som redan tidigare uppfattades som påfallande små har krympt ytterligare. Endast vart tionde företag anser orderstocken som stor. Teknikföretagens konjunkturindex för leverantörer till bilindustrin försämras i likhet med bil- och transportmedelsindustrin, vilket även här indikerar att produktionsnivån minskar något jämfört med föregående kvartal.

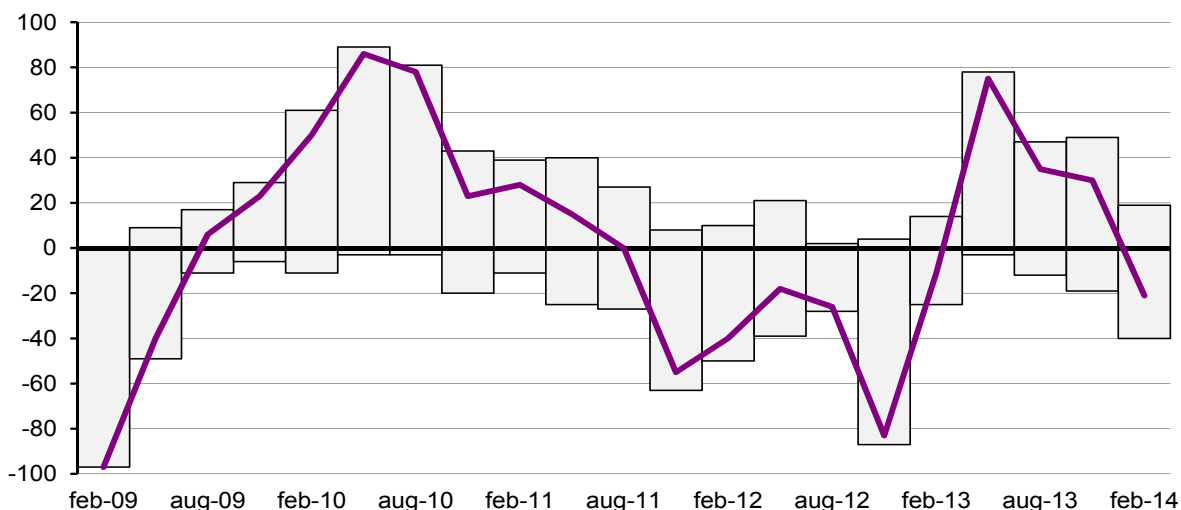
” Lägre ordervolymer och därtill liten orderstock.

Exportorder för bilindustrins leverantörer bromsar upp...

Andel leverantörer till bilindustrin (viktat med storleken på exportförsäljningen) som anger att orderingen från exportmarknaden ökat (+) respektive minskat (-) det senaste kvartalet jämfört med föregående kvartal. Kurvan visar skillnaden netto (ökat - minskat). Källa: Teknikföretagens kvartalsvisa konjunkturbarometer.

...och faller på hemmamarknaden

Andel leverantörer till bilindustrin (viktat med storleken på hemmamarknadsförsäljningen) som anger att orderingen från hemmamarknaden ökat (+) respektive minskat (-) det senaste kvartalet jämfört med föregående kvartal. Kurvan visar skillnaden netto (ökat - minskat). Källa: Teknikföretagens kvartalsvisa konjunkturbarometer.

► MASKININDUSTRI

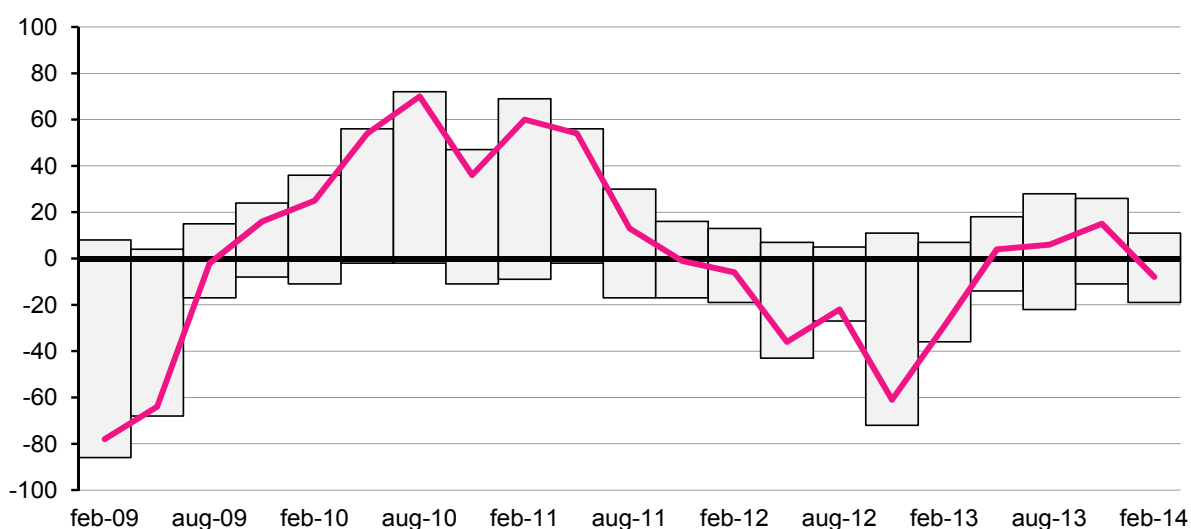
Sveriges maskinindustri har ett högt Europaberoende. Detta har återspeglats i en ringa ökning av maskinindustrins exportorder under loppet av fjolåret. I årets inledning har därtill ordervolymer på export minskat.

Efterfrågan i Sverige har också varit låg en längre period. Men efter hela tio kvartal av minskade order ökar nu ordervolymer om än mer marginellt.

Tillverkare av maskiner är överlag missnöjda med orderstocken. En tredjedel av företagen anser orderstocken som mindre än normalt. Teknikföretagens konjunkturindex för maskinindustrin är kvar på samma nivå som tidigare. Därmed förväntas inte heller någon mer markant förbättring i produktionsnivån under första kvartalet.

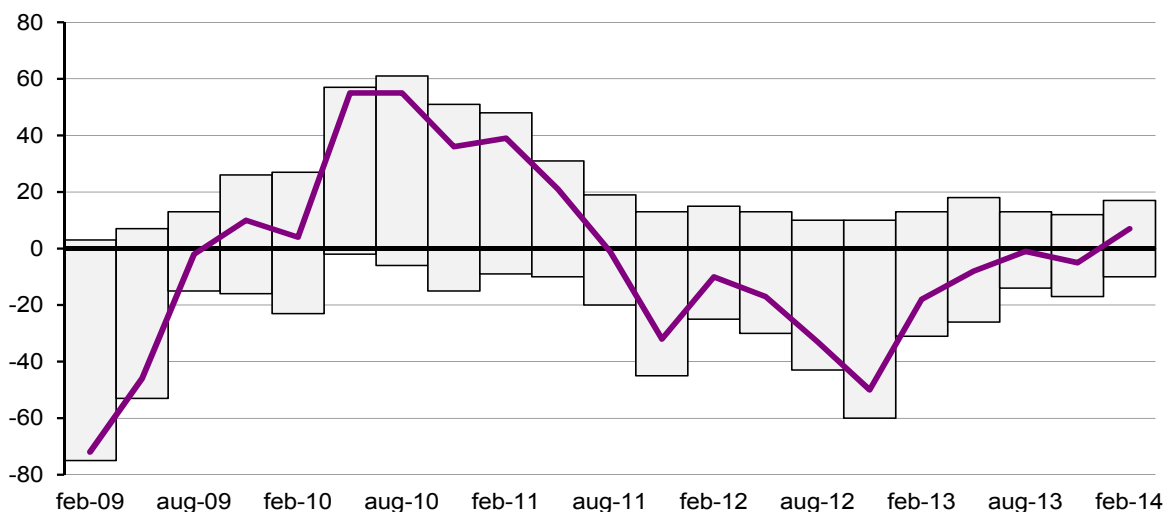
” Maskin-
industrin,
Sveriges enskilt
största export-
bransch inleder
året svagt.

Maskinindustrins ordergång minskar på export...

Andel maskinföretag (viktat med storleken på exportförsäljningen) som anger att ordergången från exportmarknaden det senaste kvartalet ökat (+) respektive minskat (-) jämfört med föregående kvartal. Kurvan visar skillnaden netto (ökat - minskat). Källa: Teknikföretagens kvartalsvisa konjunkturbarometer.

...men ökar på hemmamarknaden

Andel maskinföretag (viktat med storleken på hemmamarknadsförsäljningen) som anger att ordergången från hemmamarknaden ökat (+) respektive minskat (-) det senaste kvartalet jämfört med föregående kvartal. Kurvan visar skillnaden netto (ökat - minskat). Källa: Teknikföretagens kvartalsvisa konjunkturbarometer.

► LEVERANTÖRER TILL MASKININDUSTRIN

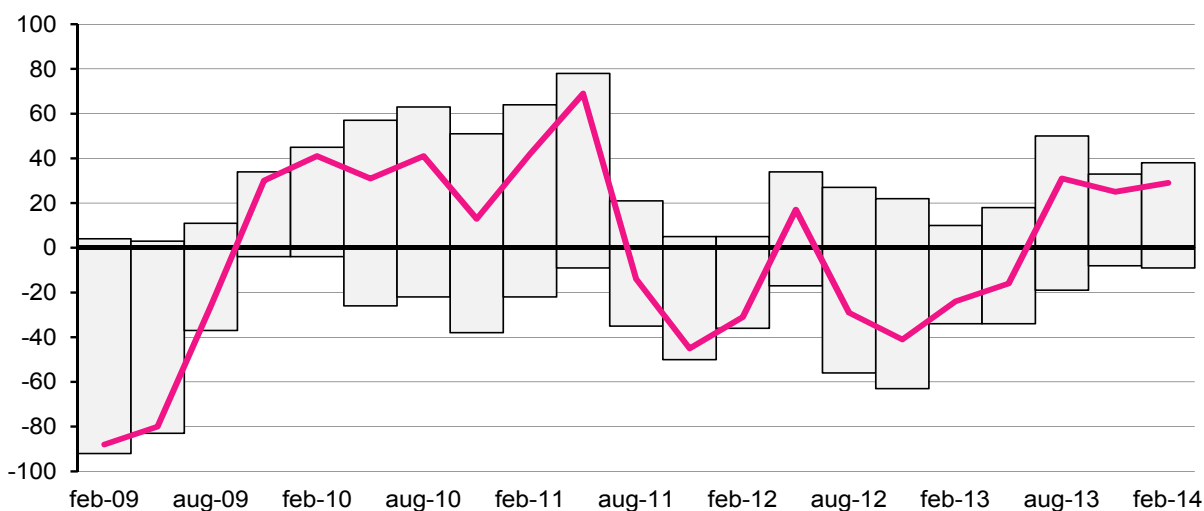
Leverantörer till maskinindustrin redovisar en god ordringång från exportmarknaden och i ungefär samma omfattning som under det senaste halvåret.

Orderingången från hemmamarknaden fortsätter däremot att ligga kvar på en låg nivå och här är efterfrågan oförändrat svag.

Företagens negativa syn på orderstocken kvarstår i det närmaste. Endast drygt vart tjugonde företag anser orderstocken som stor. Mer positivt är att andelen företag som anser att orderstocken är liten har reducerats till fyra av tio företag jämfört med drygt hälften i slutet av fjolåret.

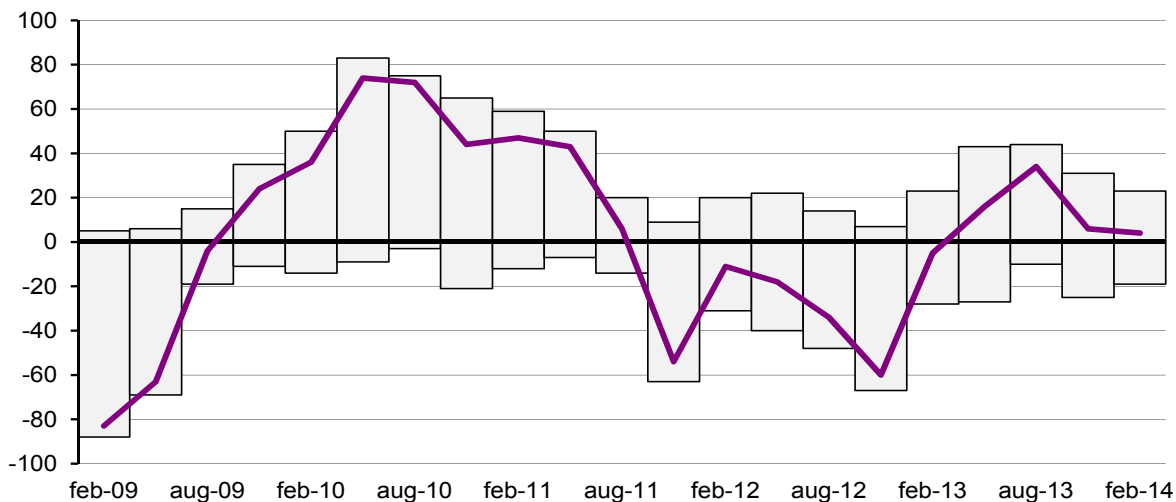
” Stagnerad hemmamarknad, men exporten bättre för leverantörer till maskinindustrin.

Exportorder för leverantörer till maskinindustrin fortsätter öka...

Andel företag som levererar till maskinindustrin (viktat med storleken på exportförsäljningen) som anger att orderingången från exportmarknaden det senaste kvartalet ökat (+) respektive minskat (-) jämfört med föregående kvartal. Kurvan visar skillnaden netto (ökat - minskat). Källa: Teknikföretagens kvartalsvisa konjunkturbarometer.

...men ordertillväxten har stannat upp på hemmamarknaden

Andel företag som levererar till maskinindustrin (viktat med storleken på hemmamarknadsförsäljningen) som anger att orderingången från hemmamarknaden det senaste kvartalet ökat (+) respektive minskat (-) jämfört med föregående kvartal. Kurvan visar skillnaden netto (ökat - minskat). Källa: Teknikföretagens kvartalsvisa konjunkturbarometer.

► LEVERANTÖRER TILL TELE- OCH ELEKTROINDUSTRIN, INSTRUMENTINDUSTRIN SAMT TILLVERKARE AV ELMASKINER

Den dämpning i efterfrågan som inleddes under tredje kvartalet i fjol för **leverantörer till tele- och elektroindustri** har fortsatt. Ordervolymen från såväl export som från hemmamarknaden är närmast oförändrad det senaste kvartalet.

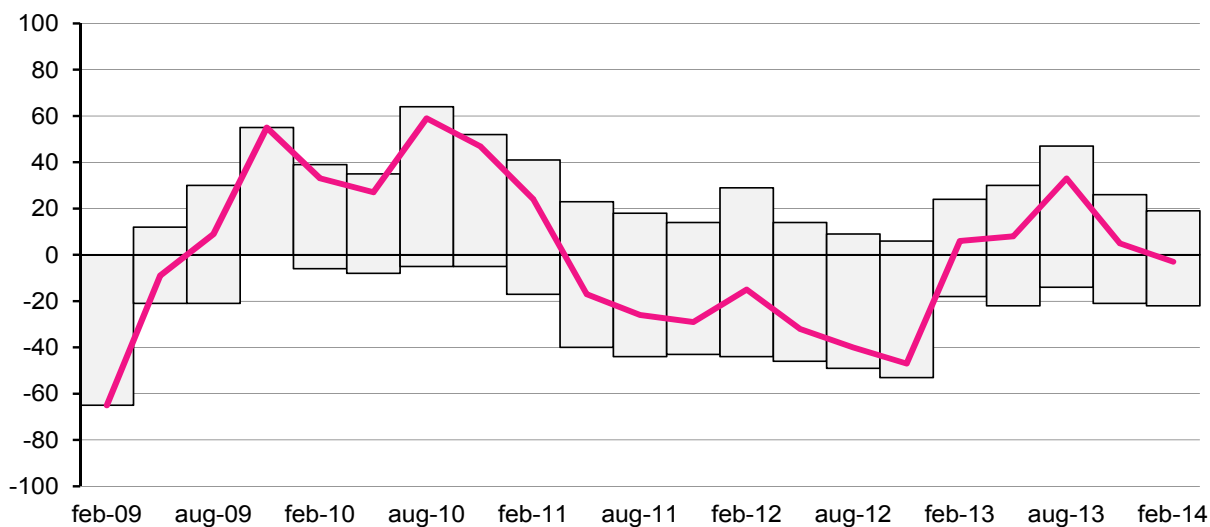
Orderingången för **instrumentindustrin** fortsätter att minska. Nedgången är däremot inte lika omfattande som under föregående kvartal. Exporten dominerar stort med 90 procent av försäljningen och det är här företagen rapporterar om en minskad orderingång. Efterfrågan från hemmamarknaden har förbättrats marginellt.

Tillverkare av **elmaskiner** redovisar i stort sett oförändrade exportorder jämfört med tidigare. Order från hemmamarknaden minskar, men i lite mindre omfattning än under slutet av fjolåret. Synen på orderstocken har däremot förbättrats och en övervägande majoritet av företagen anser den som större än normalt.

Teknikföretagens konjunkturindex förbättras för tillverkare av elmaskiner. Såväl produktionsnivå som konjunkturindex är kraftigt volatila men utfallet i indexet indikerar en ökad produktionsnivå under årets första kvartal.

” Oförändrad ordernivå för leverantörer till tele- och elektroindustrin.

Ingen ökning i exportorder för leverantörer till tele- och elektronikindustrin

Andel leverantörer till tele-och elektroindustrin (viktat med storleken på exportförsäljningen) som anger att orderingången (säsongrensat) från exportmarknaden ökat (+) respektive minskat (-) det senaste kvartalet jämfört med föregående kvartal. Kurvan visar skillnaden netto (ökat - minskat). Källa: Teknikföretagens kvartalsvisa konjunkturbarometer.

► METALLVARUINDUSTRIN OCH METALLBEARBETANDE FÖRETAG

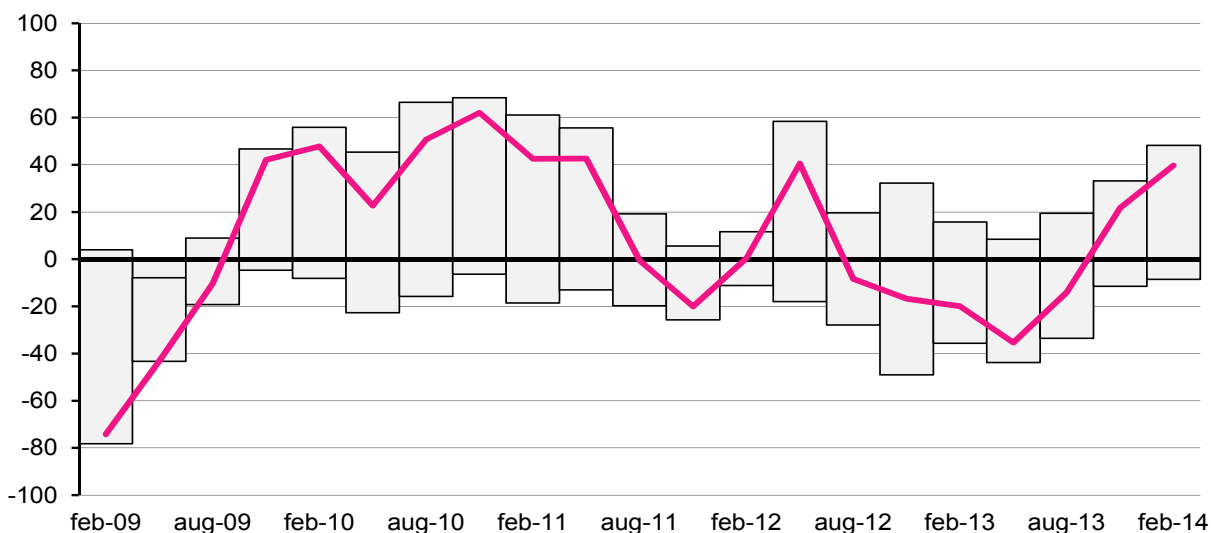
Orderingången för metallvaruindustrin ökar nu för andra kvartalet i rad. Det är exporten som ökar i klart större omfattning än tidigare medan efterfrågan på hemmamarknaden är mer dämpad.

Missnöjet med storleken på orderstocken är fortfarande stor och Teknikföretagens konjunkturindex för metallvaruindustrin avtar marginellt vilket indikerar att produktionsnivån kan visa sig vara oförändrat låg även under årets första kvartal.

Renodlade metallbearbetande företag, d.v.s. de som främst utför fräsning, borrar, omformning, ytbehandling m.m., har återigen en ökad orderingång från exportmarknaden men i lite lägre omfattning än för föregående kvartal. Order från hemmamarknaden ökar och dessutom i lite högre omfattning än sista kvartalet i fjol. Trots detta finns ett visst missnöje med orderstocken.

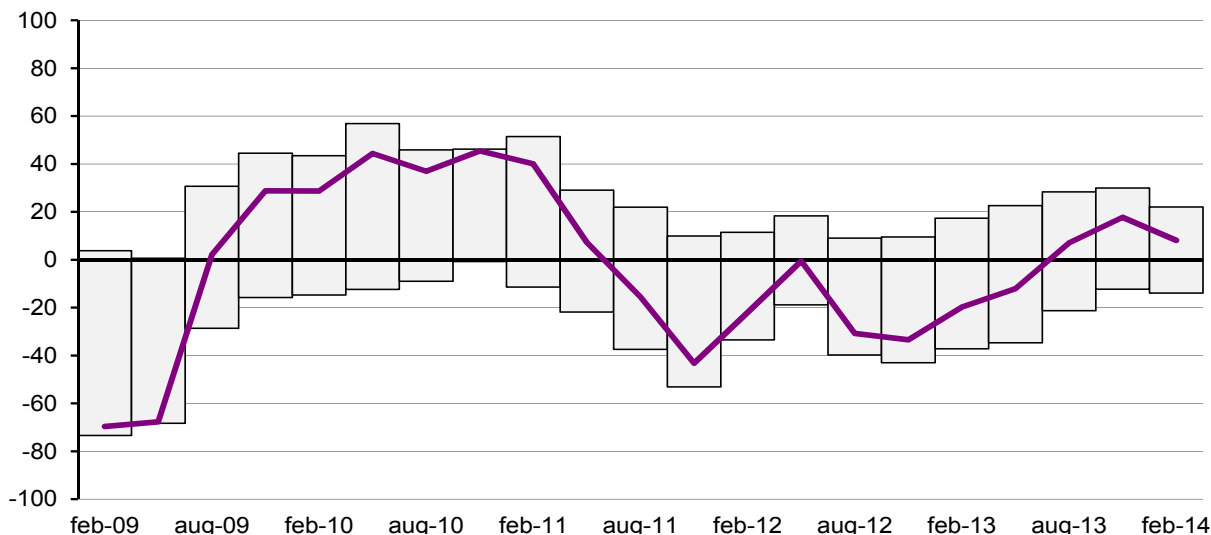
” Exporten ökar metallvaruföretagens orderingång.

Exportorder för metallvaruföretag ökar starkt...

Andel metallvaruföretag (viktat med storleken på exportförsäljningen) som anger att orderingången (säsongsrensad) från exportmarknaden ökat (+) resp. minskat (-) det senaste kvartalet jämfört med föregående kvartal. Kurvan visar skillnaden netto (ökat - minskat). Källa: Teknikföretagens kvartalsvisa konjunkturbarometer.

...men mer dämpat på hemmamarknaden

Andel metallvaruföretag (viktat med storleken på hemmamarknadsförsäljningen) som anger att orderingången (säsongsrensad) från hemmamarknaden ökat (+) respektive minskat (-) det senaste kvartalet jämfört med föregående kvartal. Kurvan visar skillnaden netto (ökat - minskat). Källa: Teknikföretagens kvartalsvisa konjunkturbarometer.

► LEVERANTÖRER TILL BYGG- OCH ANLÄGGNINGSINDUSTRIN

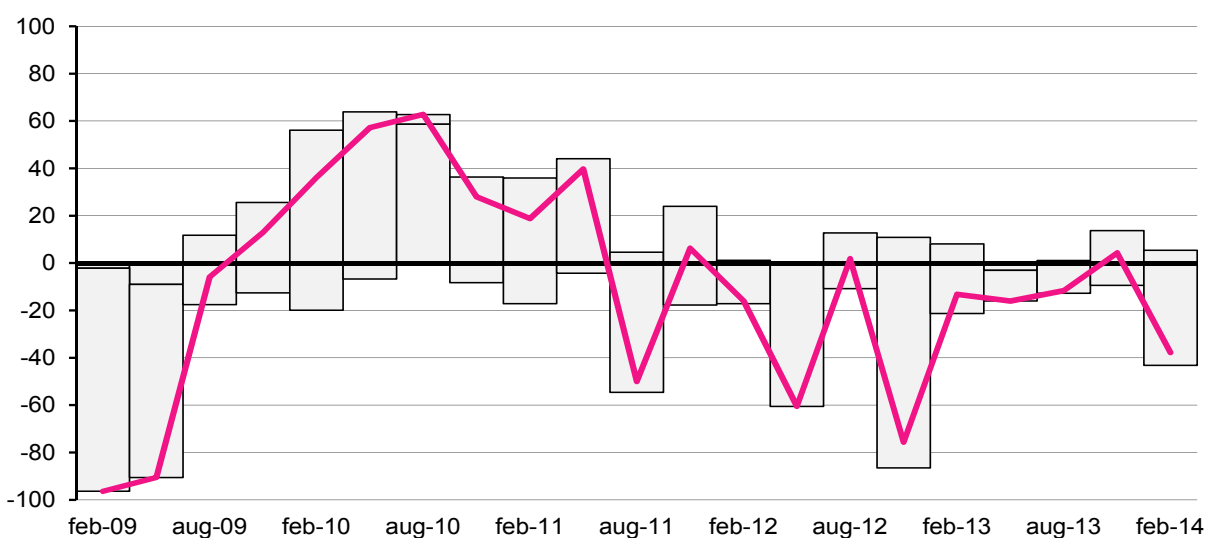
Efterfrågan för leverantörer till bygg- och anläggningsindustrin är fortsatt svag. Orderingen minskar sammantaget efter en mycket måttlig ökning under sista kvartalet i föl.

Samtidigt har ordervolymerna på export återigen minskat kraftigt. Endast vart femte byggberoende företag redovisar ökade exportorder samtidigt som dubbelt så många eller drygt 40 procent har en minskad ordergång.

Utfallet i orderstocken uppfattas som mindre negativ jämfört med föregående kvartal då hela tre fjärdedelar av företagen ansåg orderstocken som mindre än normalt. Siffran är nu 40 procent.

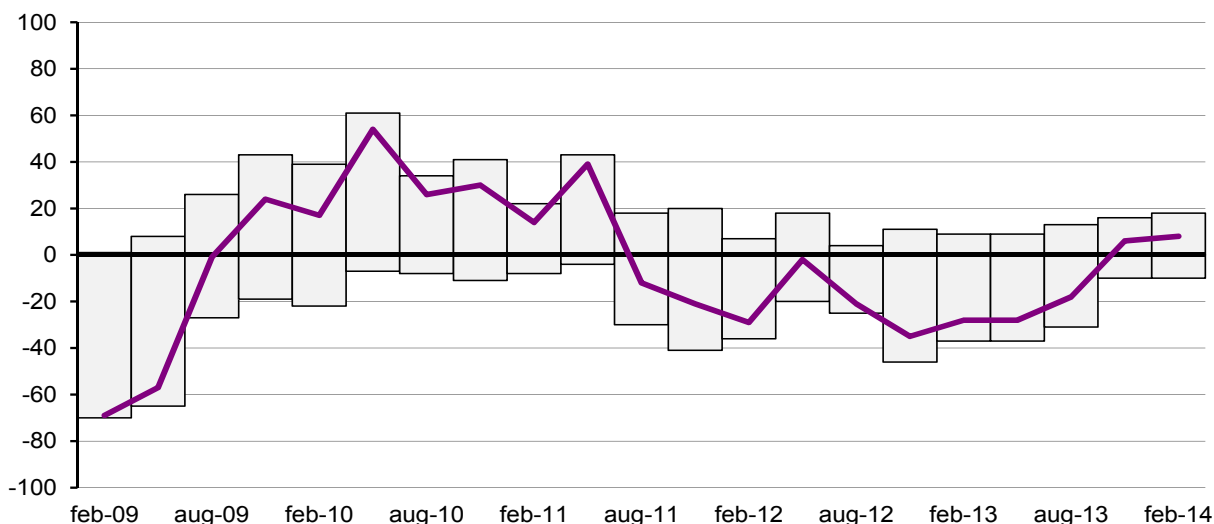
” Exporten sänker byggleverantörernas ordergång.

Exportorder minskar kraftigt för leverantörer till bygg- och anläggningsindustri...

Andel leverantörer till byggindustrin (viktat med storleken på exportförsäljningen) som anger att orderingen(säsongrensat) från exportmarknaden ökat (+) respektive minskat (-) det senaste kvartalet jämfört med föregående kvartal. Kurvan visar skillnaden netto (ökat - minskat). Källa: Teknikföretagens kvartalsvisa konjunkturbarometer.

...men ökar svagt på hemmamarknaden

Andel leverantörer till byggindustrin (viktat med storleken på hemmamarknadsförsäljningen) som anger att orderingen (säsongrensat) från hemmamarknaden ökat (+) respektive minskat (-) det senaste kvartalet jämfört med föregående kvartal. Kurvan visar skillnaden netto (ökat - minskat). Källa: Teknikföretagens kvartalsvisa konjunkturbarometer.

► FORTSATT LÅG EFTERFRÅGAN

Efterfrågan på yrkesarbetare är kvar på en låg nivå där också något färre företag än tidigare anger brist. Bristen minskar något för flera grupper av företag som i metallva-ru- och i maskinindustrin. Tillverkare av elmaskiner och elapparatur rapporterar en mer markant lägre efterfrågan på yrkesarbetare. Bil- och transportmedelsindustrin har också en minskning och bristen i instrumentindustrin faller tillbaka till låg nivå efter en tillfällig ökning.

Leverantörsföretag sammantaget rapporterar också en något mindre brist på yrkesarbetare. Leverantörer till tele- och elektroindustri har däremot en något högre brist jämfört med föregående kvartal.

Bristen på ingenjörer omfattar 17 procent av företagen och ligger därmed kvar på samma nivå som under drygt ett år tillbaka. Efterfrågan på tekniker och ingenjörer har för tillverkare av elmaskiner och elapparatur stigit trendmässigt det senaste halvåret eller från att innefatta vart tionde företag till nu knappt vart fjärde företag. Den under fjolåret relativt höga efterfrågan på ingenjörer i instrumentindustrin har däremot avtagit påtagligt. Endast vart tjugonde företag anser sig nu ha en brist.

Efterfrågan på ingenjörer är relativt andra branscher kvar på en hög nivå i maskinindustrin. Bristen ökar till att omfatta vart fjärde företag från tidigare vart femte företag, vilket är en positiv förändring sett till det här fortsatt tröga konjunkturläget. I bil- och transportmedelsindustrin är efterfrågan på ingenjörer fortfarande låg. Leverantörsföretag rapporterar sammantaget en marginellt högre brist på ingenjörer och nu i nivå med genomsnittet för teknikföretag.

Andel företag med brist på yrkesarbetare och tekniker/ingenjörer

	Metallva- ruföretag	Maskin- ind.	Lev. till maskin- ind.	El- maskiner	Lev. till tele- och elektroind.	Instru- mentind.	Bil- och transport medel	Lev. till bilind.	Lev. totalt	Teknik- företag totalt
Yrkesarbetare										
aug-13	17	11	24	6	13	5	12	13	15	12
nov-13	13	9	13	6	9	18	13	11	12	11
feb-14	12	8	13	0	12	5	10	11	11	9
Tekniker/Ingenjörer										
aug-13	16	23	23	9	22	18	13	24	20	18
nov-13	14	21	19	13	17	32	9	16	15	17
feb-14	11	25	16	23	23	5	10	12	16	17

Kapacitetsutnyttjandet

► OFÖRÄNDRAT SAMMANTAGET

Totalt rapporterar en tredjedel av företagen fullt kapacitetsutnyttjande, vilket är oförändrat jämfört med i slutet av fjolåret. Utnyttjandegraden har varit påfallande stabil alltsedan våren 2013 och visar på att efterfrågan för teknikföretag varit fortsatt låg.

Tillverkare av elmaskiner visar däremot en påtagligt stor ökning i utnyttjandet av produktionskapaciteten och det för andra kvartalet i rad. Å andra sidan visar bil- och transportmedelsindustri tillsammans med sina leverantörer återigen en klart lägre utnyttjandegrad. Tillbakagången skall ses i perspektivet av en ovanligt tillfälligt stor produktion i slutet av fjolåret för att slutföra leveranser.

I de branscher där efterfrågan är jämförelsevis svagt, som exempelvis i metallvaru- och maskinindustrin är andelen företag med fullt utnyttjande mer oförändrat de senaste kvartalen.

För leverantörer sammantaget faller utnyttjandegraden tillbaka. Här är det främst en inverkan från ett återigen lägre utnyttjande för leverantörer till bilindustrin tillsammans med leverantörer till maskinindustrin som bidrar mest.

Andel företag med fullt kapacitetsutnyttjande

	feb -14	nov -13	aug -13
Metallvaruföretag	28	28	25
Leverantörer till bygg- och anläggning	28	28	26
Maskinindustri	29	29	29
Leverantörer till maskinindustri	30	33	29
Elmaskiner	39	26	16
Leverantörer till tele- och elektro	41	43	32
Instrumentindustri	64	63	43
Bil- och transportmedelsindustri	33	42	31
Leverantörer till bilindustri	24	33	27
Leverantörer sammantaget	29	33	28
Totalt teknikföretag	33	33	29

TEKNIKFÖRETAGENS KONJUNKTURBAROMETER

ISSN 1403-9559, Utges i mars, juni, september och december

Anders Rune, 08-782 08 36, anders.rune@teknikforetagen.se

Bengt Lindqvist, 08-782 08 34, bengt.lindqvist@teknikforetagen.se

Beställning av tryckt exemplar:

www.teknikforetagen.se

Teknikföretagen

I EN GLOBALISERAD VÄRLD ÄR KREATIVITETEN SVERIGES STYRKA
– TEKNIKFÖRETAGEN GER KREATIVITETEN UTRYMME

Box 5510, 114 85 Stockholm | 08-782 08 00 | www.teknikforetagen.se